

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Aftale om budget 2021

mellem Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance, indgået den 15. september 2020.

1. Covid-19 har gjort 2020 til et helt særligt år

COVID-19 har gjort 2020 til et helt særligt år, og ikke mindst foråret har stillet Region Syddanmarks medarbejdere overfor helt særlige udfordringer. Hverdagen på regionens sygehuse, sociale institutioner, Ambulance Syd, administrationen mv. måtte på meget kort tid lægges om til nye vilkår og nye opgaver i den ubetinget største omstilling af regionens virksomhed nogensinde.

Og omstillingen lykkedes! Det skyldes en kæmpe og ekstraordinær indsats fra regionens ledere og medarbejdere. Der blev på kort tid stillet beredskaber, uddannet medarbejdere til at kunne indgå i COVID-opgaven, der blev lukket ned for drift, stillet betydelig testkapacitet til rådighed, skaffet og anvendt værne-midler i et helt andet omfang end normalt, omlagt fra tilstedeværelse til distancearbejde og meget andet.

Det har været en særdeles udfordrende tid for medarbejderne med nye opgaver og vilkår, som ligger lagt fra hverdagens trykke og relativt forudsigelige rammer.

Aftalepartierne ønsker at sige en stor tak til regionens medarbejdere for den kæmpe indsats, de har ydet, og den dedikation og fleksibilitet, de har udvist under COVID-krisen. Det har været helt afgørende for, at Region Syddanmark kunnet gøre det bedste for borgerne og patienterne – også i denne kritiske situation. Det gælder naturligvis det kliniske personale, medarbejdere involveret i testindsatsen, redderne og medarbejderne på de sociale institutioner, men også de mange supportfunktioner: medarbejdere i sygehusenes tekniske afdelinger, indkøbsmedarbejdere, HR-medarbejdere, planlæggere, IT-folk og mange, mange flere.

Aftalepartierne påskønner også, at syddanskerne hurtigt ændrede deres vaner og adfærd. Dels for ikke selv at blive smittet, dels for at undgå at bære smitten videre til særligt sårbare grupper samt for at bidrage til, at sundhedsvæsenet ikke blev overbelastet.

Samtidig påskønner aftalepartierne ikke mindst den store forståelse og tålmodighed, som vores patienter har udvist i forbindelse med, at det har været nødvendigt at aflyse eller udskyde deres undersøgelser og behandlinger på sygehusene.

I aftalen om budget 2020 blev igangsat en række initiativer og udlagt trædesten til fremtidens sundhedsvæsen – og til opfyldelse af regionens pejlemærker.

Aftalepartierne noterer med tilfredshed, at regionen på trods af Covid-19 er lykkedes – eller forventes at kunne lykkedes – med at realisere en lang række af de aftalte initiativer i 2020. Aftalepartierne er imidlertid også opmærksomme på, at en lang række af de i budget2020 aftalte initiativer på grund af Covid-19 først kan realiseres i 2021.

Udover forsinkelse af en række initiativer har Covid-19 også sat sit eget aftryk på dels de udfordringer, der skal løses i sundhedsvæsenet, dels på de omstillingsmuligheder, der er.

Aftalepartierne er enige om følgende nedslag:

Afvikling af ventelister og tilbagevenden til patientrettighederne

Sundhedsvæsenet har kørt med kraftig nedsat aktivitet under første del af epidemien, og tusindvis af undersøgelser og behandlinger er blevet udskudt som følge heraf.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Der er sat gang i afviklingen af ventelister. Der er enighed om, at det er afgørende, at ventelisterne afvikles så hurtigt som muligt. Dels af hensyn til de patienter, der allerede nu venter på hjælp, dels for at sikre, at det er muligt at vende tilbage til patientrettighederne pr. 1. januar 2021. Regionsrådet modtager løbende status på ventetider, garantiklinikker, brug af privathospitaler, pukkelaftviklingsprojekter m.v. Er der områder, der særligt skiller sig ud, skal der være særlig opmærksomhed på at finde løsninger. Økonomien forudsættes håndteret inden for de rammer for håndtering af COVID-19, der er aftalt i økonomiaftalen for 2021.

Ventetiden til udlevering af høreapparatbehandling er aktuelt mellem 8 og 26 uger. Med henblik på at nedbringe ventetiden til den i budget 2019 aftalte målsætning på 3 måneder forudsætter aftalepartierne, at området i 2021 fortsat er aktivitetsfinansieret. Aftalepartierne er opmærksom på, at nogle af høre-klinikkerne er udfordret af de fysiske venteforhold (afstandskrav i forbindelse med Covid-19). De fysiske begrænsninger kan delvist afhjælpes ved indkøb af flere høreboxe, der som udgangspunkt placeres decentralt. Der afsættes en ramme på 1 mio. kr. til indkøb af høreboxe. Indkøbet søges i videst muligt omfang realiseret i 2020.

Laboratorieområdet

Medarbejderne på laboratorierne har ydet en kæmpe indsats og knoklet, siden epidemien brød ud. De har ikke fået en "pause" fra epidemien i takt med faldet i indlæggelser – tværtimod. Testtallet er højere end nogensinde før og yderligere på vej op. Der bliver investeret i udstyr og ansat ekstra medarbejdere.

Aftalepartierne er enige om, at det er afgørende, at der løbende træffes de nødvendige beslutninger om investeringer. Det kan være udstyr, dedikeret til COVID-19 test, men kan også omfatte investeringer i automatisering af andre arbejdsgange i laboratoriet for at mindske arbejdspresset på medarbejderne. Der er derfor enighed om:

- at Sundhedsudvalget og regionsrådet får en opdateret status på investeringer og ansættelser på de klinisk mikrobiologiske afdelinger/laboratorierne, herunder at der overvejes potentiale for yderligere automatisering af opgaver, der ikke direkte er relateret til COVID-19 test, men som kan lette belastningen af medarbejderne. Økonomien forudsættes håndteret via den aftalte håndtering af COVID-19 relaterede nettomerudgifter.
- at bioanalytikerne som den næste faggruppe fra 2021 inkluderes i regionens introduktionsordning for nyuddannede og nyansatte medarbejdere, jf. afsnit 6.5.

Virtuelle løsninger m.v.

Der sættes maksimalt fokus på – også i sammenhæng til regionens digitaliseringsstrategi – at udnytte erfaringerne med virtuelle løsninger, fx videokonsultationer, jf. afsnit 7, og videomøder i kølvandet på COVID-19.

Udvalget for det nære sundhedsvæsen følger op på anvendelsen af virtuelle løsninger i speciallægepraksis, herunder erfaringerne fra Covid-19.

Senfølger efter Covid-19

Aftalepartierne er opmærksomme på, at der er stigende fokus på senfølger efter COVID-19. Aftalepartierne ønsker, at Region Syddanmark følger og bidrager til den nationale vidensopsamling, som sammen med international forskning skal danne grundlag for, at der nationalt kan arbejdes med, hvordan relevante behandlingstilbud kan indarbejdes i den fremtidige kliniske praksis. Sundhedsudvalget følger udviklingen.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

2. Økonomiaftalen 2021 sætter rammen for budgetaftalen

Budgetaftalen er indgået indenfor rammerne af økonomiaftalen for 2021. Økonomiaftalen indebærer et samlet løft for de fem regioner på 1,4 mia. kr. i 2021. Heraf er 1,0 mia. kr. givet som bidrag til at håndtere de øgede udgifter, der i vid udstrækning følger af den demografiske udvikling, fx øget behandlingsbehov på sygehusene såvel som i praksis, stigende udgifter til medicin m.v.

Med aftalen om budget 2021 er på Region Syddanmarks budget for 2021:

- afsat 323 mio. kr. til at dække stigende udgifter, primært som følge af den demografiske udvikling
- prioriteret nye initiativer inden for Sundhed for i alt 23 mio. kr.
- prioriteret 107 flere sygeplejersker i såvel somatikken som psykiatrien, finansieret af midler afsat på finansloven for 2020
- prioriteret engangsudgifter for i alt 7,0 mio. kr. inden for råderummet i 2020
- prioriteret personalerettede initiativer for i alt 6,4 mio. kr.
- afsat en årlig ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi *Fremtidens Syddanmark*.

Hertil kommer midler, afsat på finansloven for 2020 til styrket psykiatri, som er udmøntet til gennemførelse af den nye psykiatriplan 2020-2024.

Regeringen har i august 2020 fremlagt sit forslag til finanslov for 2021. Aftalepartierne er enige om at gøre status i forlængelse af finanslovens vedtagelse. Skulle der heri være afsat midler til initiativer eller indsatser, som allerede er prioriteret med nærværende aftale, er der enighed om i fællesskab at prioritere de derved frigjorte midler.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

3. Politiske valg er grundlag for en stabil, økonomisk situation

De seneste års stabile retning og positive udvikling i Region Syddanmark skal fastholdes.

Der er i Region Syddanmark truffet konkrete, politiske valg om den måde, regionen arbejder med langsigtet og holdbar økonomisk planlægning, og om den måde, regionen styres på. Som konsekvens heraf har regionen en stabil, økonomisk situation, som skaber forudsigelighed og tryghed om rammerne på vores driftsenheder.

Aftalepartierne noterer sig, at medarbejdersiden i Hovedudvalget tilsvarende finder det vigtigt at fortsætte og fastholde denne linje med økonomisk stabilitet.

Aftalepartierne lægger afgørende vægt på at fastholde denne tilgang til budgetlægningen. Budgettet skal være robust, så det i det enkelte år er muligt at håndtere uforudsete/uforudsigelige udsving i udgifterne, bl.a. som værn mod u hensigtsmæssige "stop-and-go" situationer og sparerunder. Endvidere skal der løbende være fokus på den løbende konsolidering som bidrag til investeringer i apparatur, it og inventar, bygningsvedligeholdelse samt energioptimering, klimasikring, grøn omstilling og lignende.

Aftalepartierne er enige om at fastholde:

- at regionen centralt finansierer de stigende udgifter til sygehusmedicin, og at vi budgetterer, så vi er sikre på, at regningen kan dækkes.
- at konsolidering løbende skal aflaste driften i de kommende år og sikre, at byggeprojekterne på sygehuse gennemføres på trods af et presset anlægsbudget.
- at regionen målrettet arbejder på at skabe rum til – på den måde det nu engang kan gøres indenfor budgetlovens rammer – bedst muligt at håndtere de store engangsudgifter, der er forbundet med indflytningen på Nyt OUH.
- at medicinsk udstyr m.v. løbende udskiftes og fornyes på et tilstrækkeligt niveau. Der er tilført 100 mio. kr. årligt til investeringer i udstyr i de to seneste budgetter. Det skal sikre, at regionen ikke skubber et efterslæb på vedligehold og fornyelse foran sig.
- at regionens finansieringsmodel fastholdes. Den løbende meraktivitetspulje sikrer garantiklinikkernes finansiering – og at der dermed er fokus på at overholde patientrettighederne, og sikrer, at vi kan adressere områder med væsentlig opdrift og øgede udgifter til implantater m.v.
- at teknologibidraget i vid udstrækning fastholdes på afdelingerne som bidrag til at løfte deres populationsansvar og imødegå det demografiske pres.

Aftalepartierne er derfor enige om i 2020 at konsolidere regionens drifts- og anlægsrammer som minimum svarende til tidligere års konsolidering, bl.a. ved fremrykning af indkøb af medicin, indfrielse af leasingforpligtelser, genforsikring af pensionsforpligtelsen over for tjenestemandsansatte m.v. Formålet hermed er at sikre balance i regionens budget for 2021 og råderum til politiske prioriteringer i 2021 – uden at nødvendiggøre effektiviseringer/besparelser ud over, hvad der er forudsat i økonomiaftalen – og herudover bidrage til at skabe råderum til at håndtere engangsudgifter frem mod indflytningen på Nyt OUH.

3.1 Dækning af stigende udgifter som følge af demografi på 323 mio. kr.

Hele det råderum, der følger af økonomiaftalen – og mere til – går til at dække udgiftsvækst, der i vid udstrækning er demografisk betinget udgiftsvækst.

Det drejer sig fx om øget aktivitet på praksisområdet og afregning for meraktivitet, bl.a. for at leve op til patientrettighederne. For Region Syddanmark drejer det sig om **i alt 323 mio. kr. årligt**, hvoraf stigende udgifter til medicin alene tegner sig for ca. 250 mio. kr., ikke mindst i form af et markant forøget udgiftsniveau vedr. tilskud til receptpligtig medicin.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

3.2 Håndtering af engangsflytteudgifter m.v.

Indflytningen på Nyt OUH vil være forbundet med meget betydelige engangsudgifter på anslået ca. 530 mio. kr. Udover selve flytningen drejer det sig fx om udgifter til dobbeltdrift i en periode, træning af personale, commissioning og indkøring/validering af systemer.

Jf. aftale om budget 2019 er der med Odense Universitetshospital aftalt en løbende opsparing til dækning af flytterelaterede udgifter. Herudover beholder OUH effektiviseringsgevinsterne på knapt 400 mio. kr. i indflytningsåret.

Aftalepartierne noterer sig, at såvel OUH som Sygehus Sønderjylland og Sydvestjysk Sygehus som forudsat er i gang med at realisere betydelige effektiviseringsgevinster i forbindelse med ibrugtagning af nye sygehusbyggerier. Sygehusene råder over effektiviseringsgevinsterne i indflytningsåret, bl.a. til dækning af engangsudgifter ved ibrugtagning og indflytning. Disse udgifter er af en størrelse, som sygehusene ikke enkeltvis kan håndtere i et enkelt budgetår. Som nævnt er et element i den økonomiske planlægning derfor via regionens centrale rammer at sikre en systematisk konsolidering af økonomien på sundhedsområdet samt en periodisering af sygehusenes udgifter, så der på den måde tilvejebringes råderum over flere år til de respektive flytteudgifter.

3.3 Finansieringsmodel – sundhed

Aftalepartierne er enige om at videreføre regionens finansieringsmodel i 2021. Modellen indebærer, at sygehusene i udgangspunkt er rammestyrede med populationsansvar.

Med økonomiaftalen for 2019 er introduceret et årligt teknologibidrag, som er forudsat tilvejebragt via løbende gevinster ved at modernisere og udvikle opgaveløsningen, bl.a. via ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange samt effektive indkøb. For Region Syddanmark svarer det i 2021 til 86 mio. kr.

Jf. økonomiaftalen for 2021 fastholdes gevinsterne på sundhedsområdet som et bidrag til prioritering af bedre behandling og kapacitet og tages dermed ikke ud af det regionale udgiftsloft. Samtidig slås fast, at der er fulde frihedsgrader for regionerne til at tilvejebringe teknologibidraget gennem realisering af de løbende gevinster ved at modernisere og udvikle opgaveløsningen, bl.a. via ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange, herunder for lokale løsninger, og at gevinster ofte realiseres over en flerårig periode.

Aftalepartierne er enige om at fastholde teknologibidraget på de syddanske sygehuse som bidrag til, at disse kan håndtere deres populationsansvar i lyset af den udgiftsopdrift, der følger af den demografiske udvikling m.v. Bidraget "høstes" altså som udgangspunkt ikke, men indebærer, at de syddanske sygehuse forventes løbende at udvikle og optimere patientbehandlingen og arbejdsgangene.

I finansieringsmodellen indgår, at der fortsat afregnes for meraktivitet på udvalgte områder. Udover afregning til de såkaldte garantiklinikker af hensyn til overholdelse af retten til hurtig udregning og behandling, er det fx områder med usikkerhed om aktiviteten og områder under opbygning. Endelig afdækkes stigningen i sygehusenes udgifter til implantater m.v. Sygehusenes indkøbsbesparelser, der udgør en del af teknologibidraget, medgår til finansiering af afregningen for meraktivitet.

Regionsrådet fastlægger i december 2020, hvilke områder der i 2021 er omfattet af aktivitetsafregning.

Teknologibidraget omhandler også mulighed for administrative besparelser. Aftalepartierne er enige om at realisere administrative besparelser på 4,4 mio. kr. årligt til finansiering af de aftalte initiativer. Besparelsen fordeles forholdsmæssigt på Regionshuset og sygehusene efter administrationsandele.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Aftalepartierne noterer sig, at der i økonomiaftalen for 2021 herudover indgår, at regionerne på landsplan kan reducere udgifterne til eksterne konsulenter med 100 mio. kr. De frigjorte midler anvendes til at styrke behandlingskapaciteten i sundhedsvæsenet.

Den hidtidige statslige aktivitetspulje er fra 2019 afløst af en ny nærhedsfinansiering. For at beholde den fulde finansiering skal den enkelte region leve op til mindst tre af de fire mål, der er aftalt i økonomiaftalen. Opfyldes færre end tre, skal regionen for hvert manglende mål aflevere 1/3 af finansieringen. For Region Syddanmark svarer dette til ca. 110 mio. kr.

Aftalepartierne noterer sig, at der er igangsat initiativer, som bidrager til, at der i Region Syddanmark arbejdes i den rigtige retning for at opfylde de opstillede mål for nærhedsfinansieringen.

3.4 Likviditet

De årlige aftaler om regionernes økonomi er ikke fuldt finansierede.

Samtidig indebærer overgangen til ny ferielov, at opsparede feriemidler er indefrosset. Den løbende, årlige udbetaling heraf repræsenterer et markant likviditetstræk for såvel regioner som kommuner.

Aftalepartierne forudsætter, at håndtering heraf indgår i næste års økonomiforhandlinger med regeringen.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

4. Klima

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er grundlaget for beslutninger i regionsrådet, herunder den konkretisering, der er sket i Region Syddanmarks klimastrategi.

Region Syddanmark ønsker at indtage en ambitiøs og aktiv rolle i klimaindsatsen. Regionsrådet lægger stor vægt på, at regionen bidrager til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, og dermed også selv belaster klimaet mindst muligt, samt at regionen i samarbejde med eksterne partnere bidrager til den grønne omstilling i den syddanske geografi. Målet er bl.a., at forbrug og produktion i Syddanmark baserer sig på cirkulær økonomi. Region Syddanmark understøtter dermed regeringens målsætning om at nedbringe udledningen af klimagasser med 70 pct. inden 2030. Region Syddanmark står desuden bag Danske Regioners målsætning om, at den samlede regionale CO₂-udledning skal falde med hele 75 pct. senest i 2030 i forhold til 2018 på regionens sygehuse og institutioner. Vejen til at nå målene er bl.a. øget genbrug og genanvendelse, minimering af medicinspild, grønne indkøb og energioptimering.

For at fremme den grønne omstilling understøtter Region Syddanmark etableringen af innovative partnerskaber på området. Det er fx omstillingen af energi- og transportområdet, som bl.a. håndteres i partnerskabet med Realdania og kommunerne i "DK2020-Klimaplaner for hele Danmark". I forhold til byggeri har Region Syddanmark inviteret de syddanske kommuner ind i et nyt netværk med henblik på at gøre det offentlige byggeri i Syddanmark mere bæredygtigt. Netværket drives i partnerskab med BYG FYN, der er den fynske klynge for private og offentlige bygherrer.

Regionsrådet orienteres løbende om fremdriften i og resultaterne af indsatserne i klimastrategien.

4.1 Fokus på klima og miljø i indkøbspolitik og byggestyringsregler

Regionens opdaterede regler for byggeri samt regionens indkøbspolitik er netop vedtaget.

I reglerne for byggeri er der betydelig vægt på at understøtte FN's verdensmål i forhold til klima og social bæredygtighed. Dette sker bl.a. gennem certificeringskrav på guld-niveau i DGNB (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen).

Regionen overvejer systematisk i alle indkøb, hvordan regionens behov kan dækkes under størst muligt hensyn til bæredygtighed uden at gå på kompromis med patientsikkerheden i form af bl.a. produktkvalitet og forsyningssikkerhed. Regionens indkøbspolitik medfører, at der i alle relevante indkøbsaftaler samt udbud af varer og tjenesteydelser indarbejdes krav vedr. klima, miljø, social ansvarlighed samt genanvendelse/cirkularitet.

4.2 Opbygning af kompetencer

Aftalepartierne er enige om styrke regionens kompetencer i forhold til dels klimaindsatsen på egne enheder, dels den grønne omstilling generelt.

Der forudsættes, at området oprustes med 2,0 årsværk i form af specialister med fx ingeniør- eller miljø-økonomiske kompetencer. Udgiften på i alt 1,5 mio. kr. finansieres ligeligt af Sundhed og Regional Udvikling. Indsatsen på Regional Udvikling målrettes afprøvning af nye udviklingstiltag. Såfremt regionens grønne omstilling hindres af lovgivningsmæssige barrierer eller andet regelsæt, orienteres regionsrådet herom i den løbende opfølgning på indsatserne i klimastrategien.

4.3 Prioritering af klimainitiativer på egne enheder

I budget 2019 og 2020 er i alt prioriteret 15 mio. kr. til projekter til implementering af klimastrategien. Aftalepartierne er enige om, at initiativer og investeringer som led i klimaindsatsen på egne enheder systematisk indgår i prioriteringen af de råderum, som løbende frigøres som resultat af konsolideringen af regionens samlede økonomi, drift og anlæg.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

4.4 Grøn transport

Der arbejdes aktuelt for med en aftale med transportministeren om klimasamarbejde og grøn transport.

Aftalepartierne er enige om, at specifikke syddanske initiativer i den forbindelse finansieres af den afsatte ramme til den regionale udviklingsstrategi eller som led i klimaindsatsen på egne enheder.

De to regionale trafikselskaber Sydtrafik og Fynbus skal i løbet af næste 4-5 år udbyde kontrakter for al den regionalt finansierede kollektive bustrafik i forbindelse med kontraktudløb. Den grønne omstilling af den regionale kollektive trafik er pt. forbundet med merudgifter samtidig med, at det ikke her og nu er klart, hvornår de mest hensigtsmæssige teknologier er til rådighed. Med henblik på at opnå størst mulig CO₂-reduktion på kort sigt er aftalepartierne enige om en teknologineutral tilgang. Endemålet omfatter både CO₂-frie og på sigt også emissionsfrie busser.

Aftalepartierne er enige om, at et evt. råderum i 2020 inden for Regional Udvikling overføres til trafikselskaberne med henblik på, at midlerne - frem mod kommende, langsigtede udbud vedr. den kollektive bustrafik - anvendes til gradvis omstilling til CO₂-neutrale drivmidler (HVO-diesel) i eksisterende materiel.

Det er herudover aftalepartiernes forventning, at staten fortsat vil kompensere for størstedelen af merudgifterne i forbindelse med den grønne omstilling. Ud over den kortsigtede tilførsel af et evt. råderum inden for Regional Udvikling og den forventede compensation fra staten, er det derfor forudsat, at den grønne omstilling kan rummes inden for den eksisterende ramme til kollektiv trafik.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

5. På vej mod fremtidens sundhedsvæsen – til gavn for patienterne

Af økonomiaftalen for 2021 fremgår, at regeringen nu indleder en åben og inddragende proces frem mod en samlet sundhedsaftale om fremtidens sundhedsvæsen, som lægger klare spor for omstillingen og styrket nærhed og sammenhæng.

Aftalepartierne noterer sig, at rammen for et udspil er en videreførelse af et decentralt sundhedsvæsen, regionernes driftsansvar videreføres, og regionerne har afgørende indflydelse og medbestemmelse på sundhedsområdet.

Regionens pejlemærker sætter rammen for udviklingen af det syddanske sundhedsvæsen. Pejlemærkerne er robuste og adresserer de udviklingstrends og paradigmer, der forventes at skulle indgå i den kommende nationale sundhedsaftale.

Ultimo 2020 forelægges regionsrådet som led i sundhedsplanarbejdet forslag til indsatsområder. Forslaget vil dels indeholde indsatser som indgår i nærværende aftale, dels videreføre relevante indsatser for 2020 samt eventuelt indeholde forslag til yderligere indsatser.

For aftalepartierne er det afgørende, at det syddanske sundhedsvæsen til stadighed opnår nye resultater, søger faglig udvikling, stærke samarbejder og skaber forbedringer i dagligdagen – alt sammen til gavn for patienterne.

Aftalepartierne er derfor enige om at prioritere følgende indsatser:

5.1 Sundhed – somatik

5.1.1 Styrket indsats i forhold til senfølger efter kræft

Der findes allerede i dag en lang række tilbud rettet mod senfølger efter kræft.

Der afsættes 4,5 mio. kr. årligt, bl.a. til at synliggøre eksisterende tilbud på sygehusene, etablere senfølgeklinikker på alle fire somatiske sygehuse, ansætte psykologer på kræftafdelingerne med speciale inden for psykiske reaktioner i forbindelse med kræftsygdom samt til at oprette et kompetencecenter. Herudover prioriteres 3 årsværk, som videreuddannes til kliniske sexologer, ud af de 107 flere sygeplejersker fra 2021. Til videreuddannelsen afsættes et engangsbeløb på 0,5 mio. kr.

Sundhedsudvalget fremlægges forslag til udmøntning heraf.

5.1.2 Børn som pårørende

I Region Syddanmark har der længe været fokus på pårørende, senest med etablering af et center for pårørendeinddragelse i psykiatrien. Tilsvarende arbejdes i psykiatrien systematisk med børn af psykisk syge, dels i regi af Psykiatrisygehuset, dels PsykInfo.

Men hvert år rammes mange børn og unge af, at en af deres forældre indlægges med sygdom. Dem skal der tages hånd om.

Aftalepartierne ønsker, at det undersøges, hvordan børn støttes som pårørende, både i somatikken og psykiatrien. På baggrund heraf stilles forslag til, hvad der kan gøres bedre i relation til børn som pårørende. Kommuner og almen praksis inviteres til at deltage i arbejdet.

Sundhedsudvalget, Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Psykiatri- og Socialudvalget fremsætter forslag hertil.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

5.1.3 Styrkelse af regionens palliative tilbud – Den sidste tid

Regionens eksisterende tilbud skal styrkes. Det gælder bl.a. i forhold til tidlig opsporing af behov for palliativ støtte og behandling, bredere målgruppe, fx også patienter med hjerte-/kar-, lunge- eller neurologiske lidelser, inddragelse af og støtte til pårørende og inddragelse af frivillige.

Der afsættes 8,0 mio. kr. til formålet i 2021 og herefter 10,0 mio. kr. årligt. Herudover prioriteres 4 årsværk til opgaven ud af de 107 flere sygeplejersker fra 2021.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

I dag kan syddanske patienter blive transporteret til hospice, som regionen har driftsoverenskomst med. Ønsker patienten at benytte et hospice i en anden region efter reglerne om frit hospicevalg, kan patienten ikke transporteres vederlagsfrit til det valgte hospice, selv om afstanden kan være kortere. På grund af placeringer af hospice er denne problematik især fremtrædende henover regionsgrænsen til Midtjylland.

Det ønskes afklaret, om der på baggrund af gensidig aftale med især Region Midtjylland kan etableres en ordning, hvor patienten får mulighed for transport til det valgte hospice beliggende i en anden region, hvis afstanden til det valgte hospice er kortere end det hospice, som patienten "hører" til i egen region.

Region Syddanmark har driftsoverenskomst med fem hospice i Syddanmark, som finansieres ud fra en fastlagt sengedøgnstakst. Der gennemføres en analyse af økonomi og gældende takster for de fem hospices. Analysen skal danne grundlag for vurdering af behov for og basis for udligning af eksisterende forskelle i taksterne mellem de enkelte hospices.

Sundhedsudvalget forelægges forslag til kommissorium for analysen.

5.1.4 Personlig medicin

I aftalen om budget 2019 er prioriteret midler til det syddanske arbejde med personlig medicin, bl.a. med henblik på at kunne tilbyde skræddersyet behandling til kræftpatienter samt til eksperimentel kræftbehandling.

I aftalen om budget 2020 er prioriteret midler til drift af et regionalt datastøttecenter og til forskning og udvikling.

Næste skridt vil være at udarbejde en regional plan for en bredere og konkret implementering af personlig medicin i klinikken.

På vej mod denne plan afsættes 3,5 mio. kr. årligt. Dels 1,5 mio. kr. til Sygehus Lillebælt til øget molekylærkapacitet med henblik på deltagelse i eksperimentel behandling/nationale protokoller. Dels 2,0 mio. kr. årligt til Odense Universitetshospital til at understøtte nye centre.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning heraf.

5.1.5 Flere opgaver samt øget kapacitet i speciallægepraksis

I aftalen om budget 2019 blev det aftalt, at muligheden for udlægning af ambulante ydelser fra sygehusene til speciallægepraksis skulle undersøges.

Udlægning af opgaver af opgaver bidrager til principperne bag nærhedsfinansieringen, som forudsætter, at flere opgaver skal løses udenfor sygehusene. Samtidig kan det sikre en bredere geografisk dækning af regionen. Endelig kan speciallægepraksis på visse områder bidrage til ekstra kapacitet, som ikke kan tilvejebringes på sygehusene, eller som kan tilvejebringes til en lavere marginal omkostning end på sygehusene.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

En nedsat en arbejdsgruppe har undersøgt mulighederne og stillet forslag til på hvilke områder, der kan ske en flytning af opgaver.

Arbejdsgruppen peger på mulighederne for opgaveflytning inden for dermatologi, gynækologi, neurologi og de kirurgiske specialer. Områderne er præget af aktuelle kapacitetsproblemer og/eller store regionale forskelle. Aftalepartierne er opmærksomme på, at de afgivende afdelinger skal sikres bæredygtighed og der skal tages hensyn til uddannelseselementet, når der flyttes kapacitet.

Aftalepartierne ønsker, at der inden for gynækologi arbejdes videre med forslaget til visitations-retningslinjer, der sikrer en klarere arbejdsdeling mellem sygehus og speciallægepraksis. I sammenhæng hermed etableres et ekstra fuldtidsydernummer i Sydvestjysk Sygehus' optageområde (Grindsted eller Brørup) og et deltidsydernummer på Fyn opgraderes til fuld tid. Opgraderingen gennemføres indenfor en samlet nettoramme på 3,6 mio. kr. Hermed er taget højde for bæredygtighed på sygehusafdelingerne, den aktuelle kapacitet og ventetid i speciallægepraksis samt den geografiske tilgængelighed.

Aftalepartierne ønsker desuden, at der inden for dermatologi etableres et ekstra ydernummer på Fyn for at afhjælpe lange ventetider. Samtidig har fynske borgere langt flere kontakter til den specialiserede hudafdeling på Odense Universitetshospital end borgere i den jyske del af regionen. Aftalepartierne vurderer, at det kan ske indenfor en nettoramme på 1,6 mio. kr.

Herudover ønsker aftalepartierne, at to eksisterende deltidspraksis indenfor neurologi opgraderes til fuldtidspraksis i lyset af lange ventetider og kapacitetsproblemer på området, ikke mindst i forhold til behandling for hovedpine. Udgiften hertil vurderes til 2,4 mio. kr. I lyset af regionens samlede behov for kapacitet på det neurologiske område ønsker aftalepartierne, at finansieringen heraf sker via meraktivitetspuljen.

Endelig ønsker aftalepartierne, at der indgå særtaftale med relevante praksis på områder, hvor der generelt er kapacitetsproblemer i regionen og/eller på områder hvor der er en umiddelbar stor forskel i honorering. Udgiften hertil på anslået 2,0 mio. kr. finansieres af meraktivitetspuljen.

Sundhedsudvalget og Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag hertil.

5.1.6 Center for funktionelle lidelser

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet oplæg til specialeplan vedr. funktionelle lidelser. Formålet er at styrke indsatsen over for denne patientgruppe på hovedfunktionsniveau. I oplægget indgår, at sygehuse på hovedfunktionsniveau skal kunne tilbyde psyko-edukation til patientgruppen. Det er en ydelse, som sygehusene ikke tilbyder i dag.

Der prioriteres 5 årsværk til opgaven ud af de 107 flere sygeplejersker fra 2021, fordelt med to årsværk på Odense Universitetshospital og et på hvert af de jyske sygehuse. Endvidere afsættes 1,0 mio. kr. årligt til varig kapacitetsopbygning på Center for Funktionelle Lidelser for at nedbringe ventetiden, som pt. er på 54 uger.

5.1.7 Demens. Specialiserede og tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder

Som led i den nationale demenshandlingsplan 2025 er regionerne fra 2020 tilført midler til at etablere mere specialiserede og tværfaglige udredningsenheder vedr. demens. Enhederne skal understøtte en fortsat styrkelse af kvaliteten i udredning og behandling af demenssygdomme og bidrage til handlingsplanens mål om, at 80 pct. skal have en specifik diagnose. For Region Syddanmark drejer det sig om i alt 13 mio. kr. fordelt på perioden 2020-2023.

Aftalepartierne er enige om, at 3,8 mio. kr. heraf medgår til finansieringen af 4 uddannelsesstillinger i neuropsykologi med henblik på at sikre de rette kompetencer til udredning og behandling af demente patienter.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Aftalepartierne er derudover enige om i 2020 at afsætte 4,0 mio. kr. til at gennemføre kompetenceløft bredt blandt ansatte på regionens sygehuse. Målgruppen er ansatte på medicinske afdelinger m.m., som har den tætteste kontakt til demente patienter og pårørende. Målet er, at øge viden om demens med henblik på bl.a. at sikre et demensvenligt miljø omkring patienter med demens. Der bygges på erfaringer fra Kolding Sygehus, OUH/Svendborg sygehus og Sydvestjysk sygehus.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning af ovenstående.

5.1.8 Multisygdom, herunder det syddanske overvægtsinitiativ

Danske Regioner har offentliggjort en kortlægning vedr. multisygdom. Den viser, at multisygdom er en meget stor udfordring for sundhedsvæsenet. Det gælder med hensyn til organisering af arbejdet med multisygdom i klinikken, behandlingsmæssigt samt økonomisk.

Multisygdom er samtidig en stor udfordring for den enkelte patient. Flere samtidige sygdomme hæmmer muligheden for at leve det ønskede liv og med store konsekvenser for livskvalitet. Kortlægningen viser, at svær overvægt har stærk sammenhæng til udvikling af multisygdom.

Sydvestjysk Sygehus har i september 2020 iværksat et nyt initiativ, som flytter fokus fra vægtreduktion til målrettet udredning og behandling af overvægtens alvorlige konsekvenser. Dette er ikke tidligere afprøvet i Danmark og har potentiale til at reducere forekomsten og alvoren af fedmerelateret sygdom samt ændre prognosen for mennesker med overvægt og fedme. Initiativet afprøves det næste halve år på Sydvestjysk Sygehus og evalueres efterfølgende.

Når evalueringen af det Syddanske overvægtsinitiativ foreligger, vurderes mulighederne for udbredelse til resten af regionen. Parallelt hermed igangsættes en analyse og kortlægning af multisygdom i Syddanmark, herunder i hvilket omfang rapportens initiativer enten er implementeret i Syddanmark eller kan forventes at blive det ved evt. udbredelse af det Syddanske overvægtsinitiativ.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag hertil.

5.1.9 Lægeuddannelsen i Esbjerg

Aftalepartierne ser frem til, at den nye lægeuddannelse i Esbjerg kommer i gang.

Der afsættes en engangspulje på 2,5 mio. kr. til at understøtte opstartsudgifter i forhold til introduktion, kommunikation m.v.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at den nye lægeuddannelse ventes at udvikle og igangsætte nye koncepter for klinisk tilknytning af studerende. Disse koncepter drøftes p.t. med Syddansk Universitet. Aftalepartierne ønsker at gøre status herpå i forbindelse med budgetlægningen for 2022.

5.1.10 Patientansvarlig læge

Der udarbejdes status på ordningen med patientansvarlig læge, herunder mulighed for at inddrage patienternes oplevelse heraf og dens udbredelse, fx via spørgsmål i LUP Light. Med status skabes overblik over, om det er nødvendigt med yderligere initiativer for at nå helt i mål.

Sundhedsudvalget drøfter status og fremlægger evt. yderligere initiativer.

5.1.11 Igangsat planarbejde

I aftalen om budget 2020 indgik, at der skulle udarbejdes forslag til følgende planer:

- Akutplan
- Hjerterplan
- Fødeplan.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Arbejdet er igangsat, men processen og tidsplanerne herfor er blevet påvirket af COVID-19 epidemien. Skitser til økonomi for de tre planer vil derfor nu foreligge i maj 2021.

Særligt vedr. fødsler på Fyn.

Der blev sidste år udarbejdet en faglig analyse af forskellige mulige scenarier for fremtidens fødselstilbud på Fyn. Analysen suppleres yderligere efter de indledende drøftelser i Sundhedsudvalget. Regionsrådet orienteres om den endelige analyse i efteråret. Parallelt hermed er der et arbejde i gang i Sundhedsstyrelsen både om anbefalinger for svangreomsorgen og anbefalinger for organisering af fødselstilbud. De tre rapporter vil danne grundlag for Sundhedsudvalgets videre arbejde med den fremtidige fødselsbetjening på Fyn, herunder fortsatte fødsler i Svendborg.

5.1.12 Oversigt over økonomi (mio.): Afsnit 5.1 Somatik

Afsnit	Emne	2021	2022	2023	2024	Engangs 2020
5.1.1	Styrket indsats, senfølger efter kræft	4,5	4,5	4,5	4,5	0,5
5.1.3	Styrkelse af palliative tilbud	8,0	10,0	10,0	10,0	
5.1.4	Personlig medicin	3,5	3,5	3,5	3,5	
5.1.5	Fere opgaver og styrket kapacitet i speciallægepraksis	5,2	5,2	5,2	5,2	
5.1.6	Funktionelle lidelser	1,0	1,0	1,0	1,0	
5.1.7	Demens – Kompetenceudvikling					4,0
5.1.9	Lægeuddannelsen i Esbjerg	-	-	-	-	2,5

5.2 Sundhed – Psykiatri

Af økonomiaftalen for 2021 fremgår, at regeringen hurtigst muligt igangsætter arbejdet med at udarbejde en 10-årsplan for psykiatrien. Planen vil særligt fokusere på forebyggelse og bedre sammenhæng i indsatsen mellem almen praksis, hospitalspsykiatri (herunder ambulans behandling) og socialpsykiatri (herunder botilbud), ligesom der vil være et særligt fokus på børn og unge.

Aftalepartierne noterer sig, at Danske Regioner og KL som ét af de første skridt inddrages i arbejdet, som skal undersøge modeller for en ændret ansvarsfordeling for den gruppe af borgere, som lider af psykisk sygdom og samtidigt misbrug (borgere med dobbeltdiagnose).

Psykiatrien har – bl.a. med målrettede midler i økonomiaftaler og finanslove – været et særligt prioriteret område i Region Syddanmark de senere år. Med aftalen om budget 2019 blev området således tilført godt 46 mio. kr. årligt og med aftalen om budget 2020 yderligere 32 mio. kr. årligt, bl.a. til første fase af den nye psykiatriplan.

Med aftalen fra maj 2020 om udmøntning af finanslovsmidler er prioriteret yderligere 130 mio. kr. årligt til styrkelse af psykiatrien af Region Syddanmark.

Regionsrådet har i december 2019 godkendt en ny psykiatriplan for Region Syddanmark i perioden 2020-2024. Den nye psykiatriplan adresserer seks overordnede temaer og 39 konkrete anbefalinger.

En række af psykiatriplanens anbefalinger kan kun realiseres via tæt involvering af samarbejdspartnere i kommuner, almen praksis mv., som vil blive involveret i takt med implementeringsplanens fremdrift.

Som opfølgning på den nye psykiatriplan har Psykiatri- og Socialudvalget inviteret de 22 syddanske kommuner enkeltvist til opfølgende drøftelser af det videre samarbejde om psykiatriplanen og psykiatriområdet generelt.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Resultaterne fra møderne med de syddanske kommuner vil overordnet skulle bidrage til den fortsatte implementering af psykiatriplanen og konkret munde ud i et samlet papir, der samler op på konklusioner og perspektiver på tværs af møderne.

5.2.1 BED (Binge Eating Disorder)

Psykiatrisygehuset er sammen med Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik på Odense Universitetshospital i gang med at afprøve behandlingskoncepter for patienter med Binge Eating Disorder (BED). BED indgår ikke i WHO's diagnosesystem (ICD10) og er dermed ikke en del af psykiatriens målgruppe. Afprøvningen er finansieret af Sundheds- og Ældreministeriet og afsluttes ved udgangen af 2021. Formålet er at pilotteste to behandlingskoncepter for patienter over 18 år med BED, der tilsammen dækker hele spekteret af sværhedsgrader indenfor BED. I behandlingskonceptet tilbydes patienterne enten ambulante eller internet-baseret behandlingstilbud.

Psykiatri- og Socialudvalget forelægges resultatet af afprøvningen, når den er afsluttet.

5.2.2 Telefonlinje til børn og unge, som er kendte i psykiatrien

Der er i dag en række muligheder for akut hjælp og rådgivning til børn og unge, der er i mistrivsel.

Ved akut behov for psykiatrisk hjælp kan børn og unge henvende sig i de psykiatriske akutmodtagelser, hvor patienter kan møde op uden henvisning. Derudover er der flere steder, hvor børn og unge kan søge rådgivning ved mistrivsel, herunder Mindhelper.dk og Headspace.

Med Psykiatriplan 2020-2024 er lagt op til at permanentgøre det hidtidige satspuljeprojekt med mobilteams i børne- og ungdomspsykiatrien. Mobilteamene besøger dels børn og unge i hjemmet samt på bosteder. Ved besøgene er der fokus på, at de unge følger og opsøger den behandling, de har brug for, samt at understøtte medarbejderne på botilbuddene.

For yderligere at understøtte, at børn og unge kan komme trygt videre efter endt forløb i børne- og ungdomspsykiatrien, etableres i regi af mobilteamene en telefonlinje for børn, unge og forældre, som er kendte i psykiatrien. Fokus for denne linje skal være forebyggelse og let tilgængelig hjælp. Udvidelsen af mobilteamenes opgaver vurderes at kunne varetages inden for eksisterende ramme.

5.2.3 Mental trivsel hos børn og unge

Med budgetaftalen for 2019 blev der afsat 1 mio. kr. til afdækning af mental sundhed hos børn og unge. Afdækningen skrider nu frem og vil have fokus på at afdække sammenhænge, der kan belyse årsagerne til den mentale mistrivsel hos børn og unge. Afdækningen inkluderer desuden interviews med unge m.fl., som kan være med til yderligere at belyse området. Undersøgelsen forventes at kunne præsenteres for psykiatri og socialudvalget og for udvalget for det nære sundhedsvæsen ultimo 2020.

I psykiatriplanen for 2020-2024 er der desuden afsat 1 mio. kr. årligt til yderligere analyse og forskningsaktiviteter i årsager til mistrivsel blandt børn og unge. Det er hensigten at etablere et bredt samarbejde mellem forskningsmiljøerne, psykiatri, somatik, kommuner, praksissektor og civilsamfund for at finde årsagerne til problemet.

Psykiatri- og Socialudvalget forelægges status herpå.

5.2.4 Gerontopsykiatri

Der er aktuelt kapacitetsudfordringer på Gerontopsykiatrisk afsnit i Odense.

Aftalepartierne noterer sig, at der aktuelt er igangsat en proces i afdelingen, som forventes at reducere belægningen (ændret organisering af ECT behandling). Aftalepartierne noterer sig endvidere, at afsnittet i forbindelse med Nyt OUH vil blive tilført 2-3 ekstra senge.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

5.3 Lighed i Sundhed

Lighed i sundhed er et tema i såvel Sundheds-, Psykiatriplan og Sundhedsaftale som den regionale udviklingsstrategi og i socialområdet udviklingsplaner.

I 2020 er der udarbejdet en kortlægning af indsatser i regionalt regi på sygehusene m.v. I 2021 undersøges, hvordan indsatsen kan understøttes yderligere, herunder med inddragelse af det Udsatteråd, der er etableret i 2020. Det er desuden målet at gennemføre en konference og udarbejde et rammepapir for fremme af lighed i sundhed.

Sundhedsudvalget, Psykiatri- og Socialudvalget og Udvalget for det nære sundhedsvæsen fremlægger forslag til et rammepapir.

5.3.1 Socialsygeplejersker på alle sygehuse

I budget 2019 blev afsat 2 mio. til 2-årigt forsøg med socialsygeplejersker på Odense Universitetshospital. Målgruppen er patienter, der på grund af deres livsform har svært ved at gøre brug af sundhedstilbud indenfor eksisterende rammer. Midtvejsevalueringen viser, at socialt udsatte i højere grad gennemfører relevante behandlingsforløb. Det skyldes bl.a. kompetencer i forhold til misbrug og abstinensbehandling, mulighed for at følge patienten på sygehuset og fokuseret samarbejde med kommunen ift. udskrivning, fremmøde m.v.

Aftalepartierne ønsker på den baggrund at gøre ordningen permanent og udbrede denne til resten af regionens sygehuse, herunder Psykiatrisygehuset. Der prioriteres 7 årsværk ud af de 107 flere sygeplejersker fra 2021.

Sundhedsudvalget og Psykiatri- og Socialudvalget fremsætter forslag hertil. Ordningen evalueres efter to år.

5.4 Styrkelse af plejeområdet med 107 flere sygeplejersker fra 2021

Med finansloven for 2020 modtager Region Syddanmark midler til at ansætte i alt 214 ekstra sygeplejersker over 2 år.

Regionsrådet har i januar 2020 besluttet, at de første 107 sygeplejerskestillinger anvendes til at styrke plejen på de somatiske sengeafdelinger, der er kendetegnet af mange tværsektorielle forløb og mange ældre medicinske patienter og på fælles akutmodtagelser. De ekstra sygeplejerskeressourcer blev målrettet til at støtte op om den tværsektorielle koordination i form af udskrivningssygeplejersker og tværsektorielle koordinatore og på den måde aflaste de øvrige sygeplejersker på afdelingerne.

Aftalepartierne er enige om, at i alt 19 årsværk af de 107 ekstra sygeplejersker fra 2021 anvendes til en styrket indsats i forhold til senfølger efter kræft (3 årsværk), styrkelse af regionens palliative tilbud (4 årsværk), funktionelle lidelser (5 årsværk) samt socialsygeplejersker på alle sygehuse (7 årsværk).

Aftalepartierne er enige om, at de øvrige 88 flere sygeplejersker fordeles forholdsmæssigt mellem de somatiske sygehuse og Psykiatrisygehuset. Dvs. 39 årsværk til Odense Universitetshospital, 18 årsværk til Sygehus Lillebælt, 11 årsværk til Sygehus Sønderjylland, 10 årsværk til Sydvestjysk Sygehus og 10 årsværk til Psykiatrisygehuset.

På de somatiske sygehuse anvendes de ekstra sygeplejerskestillinger til at understøtte sengeafdelinger med de mest komplekse patienter med stort plejebæhov. I psykiatrien anvendes de ekstra sygeplejerskestillinger til at understøtte den tværsektorielle indsats, både sammenhængen mellem psykiatrien og kommunerne og sammenhængen mellem psykiatrien og somatikken. Koncept vedr. pakkeforløb i psykiatrien til patienter med gentagne indlæggelser forelægges i efteråret 2020.

Sundhedsudvalget og Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag til en konkret udmøntning.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

5.5 Det præhospitale område

I aftalen om budget 2020 indgår, at praksis for brug af befordring og befordringsgodtgørelse til undersøgelse og behandling på skadestue og skadepoliklinikker undersøges. Undersøgelsen forventes afsluttet i efteråret 2020.

Det præhospitale udvalg behandler undersøgelsens resultater.

5.6 Det sammenhængende sundhedsvæsen

Omdrejningspunktet for udvikling af de nære sundhedstilbud og samarbejdet mellem sektorerne er den sundhedsaftale, som regionen og de 22 syddanske kommuner indgik i 2019 med klare og ambitiøse mål for de næste fire år. Udmøntning og konkretisering af sundhedsaftalen vil være en væsentlig indsats i de kommende år.

Regionsrådet vedtog juni 2017 "*Rammepapir om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen*". I forlængelse af budgetaftalen for 2019 er igangsat udarbejdelse af yderligere to rammepapirer. Dels et rammepapir for arbejdsmarkedstilknytning for patienter med kronisk sygdom, dels et rammepapir om forebyggelse. Sidstnævnte forventes bl.a. at fokusere på systematisk opsporing og henvisning til kommunale forebyggelsestilbud, tidlig opsporing i almen praksis og forebyggelse af overvægt. Disse to rammepapirer forventes godkendt af regionsrådet ultimo 2020.

Rammepapirerne udgør regionens generelle afsæt for udmøntning af sundhedsaftalerne.

Der er et godt og konstruktivt samarbejde med kommunerne, og aftalepartierne lægger til grund, at udmøntningen af sundhedsaftalen bygger oven på den lange række af gode initiativer, der allerede er igangsat.

Desuden har der i den første del af pandemien været et rigtigt godt samarbejde med kommunerne. Kommunerne omstillede hurtigt til at hjemtage patienter uden COVID-19 tidligere for at give plads til patienter med smitte fra coronavirus på sygehusene. Også i almen praksis blev der hurtigt stillet om til anvendelse af video, både med patienter og med den kommunale sygepleje og med plejecentre.

Aftalepartierne er enige om nedenstående initiativ til at styrke det nære sundhedsvæsen:

5.6.1 Profil på specialiserede sundhedshuse

Regionen Syddanmark har bygget sundhedshuse siden 2011, hvor de første statslige midler til området blev uddelt. Siden har regionen sammen med kommunerne søgt om yderligere midler, som har udmøntet sig i sundhedshuse i store dele af Syddanmark. I den første generation var der i høj grad fokus på lægedækningen, mens der siden 2017 har været et fokus på, at sundhedshusene skal være en fysisk ramme for at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Nogle af sundhedshusene rummer allerede specialiserede funktioner, fx Tønder, Brørup og Haderslev. Arbejdet med sundhedshuse er mange steder understøttet med politiske styregrupper.

Der er enighed om, at tiden er kommet til at opsamle viden og erfaringer om samarbejdet med kommunerne om sundhedshuse. Med afsæt heri drøftes sigtpejlinger for de kommende års arbejde med både de eksisterende og evt. nye sundhedshuse, herunder mulighederne for, at nogle sundhedshuse specialiseres med henblik på yderligere at drive udviklingen af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Udvalget for det nære sundhedsvæsen og Psykiatri- og Socialudvalget udarbejder en opsamling af viden og erfaringer og forslag til sigtpejlinger for de kommende år.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

6. Medarbejderne – Region Syddanmark som arbejdsplads

Medarbejdernes store viden, engagement og indsats er helt afgørende for, at patienterne og borgerne oplever, at Region Syddanmark gør det bedste for dem.

COVID-19 har i foråret 2020 stillet ekstraordinære krav til regionens ledere og medarbejdere, men også i den kommende tid vil COVID-19 fortsat påvirke hverdagen på regionens arbejdspladser på mange måder. Der er derfor særlig grund til at have ekstra fokus på arbejdsmiljøet og trivslen for regionens medarbejdere og på at udvikle Region Syddanmark som arbejdsplads. På trods af COVID-19 arbejdes der videre med at realisere de mange udviklingsinitiativer på personaleområdet, som indgår i aftalen om budget 2020, hvoraf en del er blevet forsinket som følge af COVID-19.

6.1 Brug for alle kompetencer

Sundhedsvæsenet får stadig flere opgaver i takt med, at befolkningen bliver ældre, og teknologi og viden udvikler sig. Der er derfor brug for alle medarbejdere og deres fagligheder, så regionen fortsat kan gøre det bedste for patienterne.

Det er vigtigt både ledelsesmæssigt og i MED-systemet løbende og systematisk at vurdere, om regionen anvender de rette medarbejdergrupper og -kompetencer til at løse de enkelte opgaver. I aftalen om budget 2020 indgik, at "Rette kompetencer til rette opgave" skulle være emnet for den årlige temadrøftelse mellem regionsrådet og Hovedudvalget. Temadrøftelsen måtte dog aflyses som følge af COVID-19, men gennemføres i stedet i 2021.

Regionsrådet har vedtaget en strategi for at øge antallet af ansatte på særlige vilkår og har afsat midler for at understøtte indsatsen.

Aftalepartierne lægger vægt på, at der arbejdes videre med at sikre, at Region Syddanmark er en rummelig arbejdsplads og får flere medarbejdere på særlige vilkår. Der er fokus på en god introduktion af de nyansatte medarbejdere på særlige vilkår, herunder tilknytning af en mentor i forbindelse med opstarten.

6.2 Fuld tid

Når befolkningen bliver ældre og ungdomsårgangene mindre, er der behov for alle hænder, og at flere arbejder på fuld tid. Regionsrådet vedtog i januar 2020 en strategi for fuld tid, som har til formål at give flere mulighed for at gå på fuld tid. Alle stillinger skal som udgangspunkt opslås på fuld tid, og der er indført en ret til fuld tid for plejepersonalet på sygehusene og for personale med patientkontakt i psykiatrien.

Forretningsudvalget forelægges i 2021 en status for initiativet.

6.3 Livsfasepolitik

Alle medarbejdere er vigtige for den fortsatte opgaveløsning i Region Syddanmark uanset, hvor de er i deres liv. Fleksibel arbejdstilrettelæggelse og individuelle arbejdsvilkår kan være måder at imødekomme medarbejdere, når deres livsfaser og ønsker til balance mellem arbejdsliv og privatliv ændrer sig.

Hovedudvalget vedtog i 2008 en livsfasepolitik og arbejder løbende med temaet, herunder seniorer og rammerne for at fastholde seniorer længere på arbejdspladsen.

Forretningsudvalget forelægges i 2021 en orientering om arbejdet med at fastholde seniorer på arbejdspladsen.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

6.4 Fremtidens medarbejdere

Regionens arbejdspladser uddanner fremtidens sundhedspersonale i praktikforløb og uddannelsesstillinger. Et godt og attraktivt uddannelsesmiljø er derfor afgørende for at kunne tiltrække og udvikle fremtidens medarbejdere.

I aftalen om budget 2020 er afsat midler til at styrke uddannelsesindsatsen i forhold til fremtidens plejepersonale ved at styrke de kliniske vejledere og praktikvejlederne med kompetenceudvikling, supervision eller andre tiltag, der bidrager til kvalitetsudvikling i uddannelserne.

Aftalepartierne er i den forbindelse opmærksomme på, at de mellemlange uddannelser gennem en årrække er blevet mere teoretiske og med mindre praktik. Det er vigtigt for kvaliteten i uddannelsen, at praktikken er forankret i den praktiske hverdag på sygehusene. Aftalepartierne ønsker, at der igangsættes et arbejde, der ser på mulighederne for at styrke indsatsen for at ruste medarbejdere bedst muligt til den hverdag, de møder efter uddannelsen. Det kunne være:

- Obligatorisk færdighedstræning eller fokuserede ophold som supplement, der hvor den studerende i sit konkrete praktikforløb ikke har været omkring bestemte opgaver/funktioner.
- En styrket og tidligere indsats omkring sårbare studerende/elever

Der er ligeledes afsat midler til at styrke uddannelsesmiljøet for den lægelige videreuddannelse med kompetenceudvikling af de uddannelsesansvarlige overlæger.

Selvom universiteterne uddanner flere kandidater i medicin, er der fortsat lægelige specialer, der har rekrutteringsproblemer. Der er brug for, at flere læger uddanner sig til speciallæger i almen medicin, så vi også fremover har praktiserende læger til alle borgere i Region Syddanmark.

Aftalepartierne ønsker derfor at gøre det mere attraktivt for yngre læger at søge en hoveduddannelsesstilling i almen medicin. Der igangsættes derfor et pilotprojekt, hvor de yngre læger i introduktionsstillinger i almen medicin i lægedækningstruede områder tilbydes et særligt supervisionsforløb med henblik på at styrke den faglige udvikling og interessen for almen medicin.

Ligeledes udvikles et tilbud til yngre læger i introduktionsstillinger i andre specialer, der i en periode har oplevet rekrutteringsudfordringer. Det kan være øget supervision eller andre tiltag, der kan understøtte den faglige og personlige udvikling for lægen.

Der afsættes 1,0 mio. kr. årligt til at styrke rekrutteringen til lægelige specialer med rekrutteringsudfordringer.

Sundhedsudvalget fremlægger forslag til udmøntning.

6.5 God introduktion til de nyuddannede

Som ny medarbejder i regionen er det afgørende at få en god og tryk start. Det har stor betydning for trivsel og engagementet. Samtidigt er en grundig introduktion til opgaverne, afdelingen og kollegaer med til at give de nye medarbejdere de bedste forudsætninger for at løse opgaverne med høj kvalitet til gavn for patienterne.

I aftalerne om budget 2019 og 2020 er afsat midler til introduktion af nyuddannede medarbejdere. Ordningerne omfatter plejepersonale i vagtbelastede afdelinger (i ansættelsens første to måneder), jordemødre (i ansættelsens første måned) og KBU-læger (i de første to uger).

Aftalepartierne er enige om at udvide introduktionsordningen og afsætter derfor 5,4 mio. kr. årligt, så også bioanalytikere omfattes (i ansættelsens første to måneder), mens den for jordemødre udvides (fra en til to måneder).

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Forretningsudvalget fremlægger forslag til udmøntning.

Aftalepartierne ønsker at opsamle og lære af erfaringerne med introduktionsordningen. Der igangsættes derfor en erfaringsopsamling herfra, herunder af hvordan nyansatte oplever introduktionen.

Resultatet forelægges forretningsudvalget.

6.6 Arbejdsmiljø

Det er vigtigt, at Region Syddanmarks medarbejdere føler sig trygge og sikre – både psykisk såvel som fysisk – når de løser de daglige opgaver i tæt samspil med kollegaer og patienter. Regionens arbejdspladser arbejder løbende med at styrke og udvikle arbejdsmiljøet.

I aftalen om budget 2020 er afsat en pulje på 5 mio. kr. til at forebygge vold og trusler om vold på sundhedsområdet. Midlerne anvendes til lokale initiativer, som skal forebygge potentielle konflikt-situationer, som kan udvikle sig til mere alvorlige hændelser. Udmøntningen af puljen er forsinket på grund af Covid-19, men forelægges regionsrådet i efteråret 2020.

Forretningsudvalget følger indsatsen og modtager en foreløbig afrapportering medio 2021.

Den gode daglige dialog mellem ledere og medarbejdere er afgørende for det gode arbejdsmiljø, så regionen fortsat er en arbejdsplads med høj trivsel, og så trivslen kan øges yderligere. Der gennemføres i 2021 en medarbejdertilfredshedsundersøgelse på alle regionens arbejdspladser. Medarbejdertilfredshedsundersøgelsen er et godt redskab til at følge udviklingen og til at bruge i dialogen om, hvordan ledelse og medarbejdere sammen kan arbejde med trivslen på arbejdspladsen.

6.7 Kompetenceudvikling

I aftalen om budget 2020 er afsat midler til en række større kompetenceudviklingsinitiativer på tværs af regionen. Der er således afsat midler, så alle sundhedsprofessionelle med patientkontakt tilbydes et tredages kursus i patientkommunikation. Ligeledes er afsat midler til styrkelse af medarbejdernes basale færdigheder til at kunne anvende eksisterende digitale løsninger og initiativer, der letter det kliniske personale for administrative opgave og giver tid til kerneopgaven.

Indsatserne er forsinket som følge COVID-19, men er under opstart.

Simulationstræning understøtter i stadigt højere grad kompetenceudvikling og efteruddannelse i sundheds-væsenet, og det stiller krav til kapaciteten. Der udarbejdes en status for udbredelsen og anvendelsen af faciliteter til simulationstræning.

6.8 Forenkling af administrative opgaver

Der er de senere år udviklet en række automatiseringsmuligheder, der aflaster såvel det kliniske som det administrative personale for administrative rutineopgaver. Digitaliseringsstrategien sætter fokus på yderligere udvikling og spredning af disse muligheder.

I aftalen om budget 2020 indgår, at det undersøges, om der er administrative procedurer og registreringer, der ikke nødvendigvis skal videreføres, så arbejdet med afbureaukratisering kan fortsætte. Projektforslaget blev godkendt på regionsrådets møde i maj 2020. Undersøgelsen gennemføres på en udvalgt klinisk afdeling, men blev forsinket på grund af COVID-19. I det omfang der konstateres uhensigtsmæssige forhold, som beror på lovgivning eller nationale retningslinjer m.v., vurderes det, om disse skal bringes videre til nationale myndigheder. Undersøgelsen afsluttes i 2020.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

6.9 Oversigt over økonomi (mio.): Afsnit 6. Medarbejderne

Afsnit	Emne	2021	2022	2023	2024	Engangs 2020
6.4	Fremtidens medarbejdere	1,0	1,0	1,0	1,0	
6.5	God introduktion til nyuddannede	5,4	5,4	5,4	5,4	

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

7. Digitalisering

Digitalisering har en stadig stigende betydning i forhold til digitalisering af arbejdsgange og ydelser. Det handler bl.a. om telemedicin, kunstig intelligens, digital beslutningsstøtte og automation.

I 2021 implementeres regionens nye EPJ system, EPJ Syd. Aftalepartierne er opmærksomme på, at denne implementering vil indebære et betydeligt træk på såvel ledelses- som medarbejderressourcer på regionens sygehuse.

Der skal udarbejdes en ny digitaliseringsstrategi, bl.a. med fokus på hvordan teknologien kan understøtte rationelle og effektive arbejdsgange.

Digitaliseringsstrategien skal også sætte fokus på innovation og nytænkning, ligesom der er behov for at fastholde fokus på informations- og cybersikkerhed, herunder på hvordan sikkerhedsbrud kan undgås

I sammenhæng hermed finder aftalepartierne, at der er særligt behov for at fokusere på det fastsatte mål om, at 30 pct. af alle ambulante ydelser skal være virtuelle, herunder hvordan virtuel adgang indarbejdes i arbejdsgang og patientforløb.

Digitaliseringsudvalget fremsætter forslag til ny digitaliseringsstrategi.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

8. Sundhed – Anlæg/investeringer

Aftalepartierne noterer med tilfredshed, at det aftalte anlægsloft for 2021 er hævet med 1,0 mia. kr.

Fra 2010 har regionerne årligt hensat 1 mio. kr. (2010-pl) til egenfinansiering af byggerier med støtte fra den statslige kvalitetsfond. Da den forudsatte egenfinansiering er tilendebragt, forventes det, at regionernes anlægsramme normaliseres som led i de kommende års økonomiforhandlinger, dvs. tilbageføres til det oprindelige niveau.

De kvalitetsfondsstøttede sygehusbyggerier udgør kun en mindre del af regionernes samlede bygningsmasse. Også i forhold til den resterende bygningsmasse er der behov for løbende investeringer, bl.a. for at understøtte omkostningseffektiv drift, nye behandlingstilbud, godt arbejdsmiljø for medarbejderne samt tidssvarende forhold for patienter og pårørende. Hertil kommer behovet for grønne investeringer, fx i form af energioptimering og klimasikring. Endelig er der behov for løbende geninvesteringer i apparatur og it, bl.a. for at undgå nedslidning af apparaturparken, driftskritiske nedbrud m.v.

Inden for regionens anlægsloft er aftalepartierne enige om at prioritere følgende projekter:

8.1 Bygning til PET/CT-scanner ved Sygehus Sønderjylland Aabenraa

Der afsættes rådighedsbeløb på 20,2 mio. kr. til formålet i 2021.

Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger forslag til byggeprogram.

8.2 Nyt P-hus ved Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg

Der afsættes rådighedsbeløb på i alt 71,7 mio. kr. til formålet, heraf 50,5 mio. kr. i 2021.

Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger forslag til byggeprogram.

8.3 Forbedrede adgangsforhold på Sygehus Lillebælt Kolding

Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger forslag til idéoplæg. Projektet finansieres af den afsatte prioriteringspulje, anlæg.

8.4 It-understøttelse af genbehandling på Odense Universitetshospital

Regionsrådet har i juni 2020 meddelt anlægsbevilling til udvidelse af eksisterende it-løsning til understøttelse af sterilcentralens funktioner (T-DOC). Der afsættes rådighedsbeløb på 13,1 mio. kr. i 2021 og 12,1 mio. kr. i 2022 til projektet.

8.5 To ekstra afsnit ved Nyt OUH Psykiatrien

Regionsrådet har i maj 2020 tiltrådt aftale om udmøntning af finanslovsmidler til styrket psykiatri. Heri indgår, at det igangværende projekt vedr. Voksenpsykiatrien på OUH udvides med to yderligere afsnit. Dels et fælles afsnit for spiseforstyrrelser, dels et rehabiliteringsafsnit.

Der afsættes rådighedsbeløb på i alt 72,8 mio. kr. i 2022 og 2023 til finansiering heraf.

8.6 Konkret fordeling af udgifter vedr. fællesarealer m.v. på Nyt OUH

Regionsrådet fastlagde i 2015 principper for den regionale finansiering af Børne- og Ungepsykiatrien samt de psykiatriske fællesfunktioner, der opføres som del af Nyt OUH-projektet.

Nyt OUH-projektets samlede areal er øget siden 2015 i takt med projekteringen, ligesom psykiatriens andel hidtil har været baseret på foreløbige estimater. Der er nu foretaget en konkret genberegning af

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

psykiatriens andel og som konsekvens heraf forøges afsatte rådighedsbeløb vedr. Nyt OUH Psykiatrien med i alt 75,0 mio. kr. i 2021-2023, heraf 31,4 mio. kr. i 2021.

8.7 Forslag til Generalplan 2 for OUH Svendborg

Generalplan 1 for Svendborg Sygehus blev afsluttet i 2016. Fokus var her ambulantfaciliteter, logistik og adgangsforhold.

Aftalepartierne er enige om behovet for at modernisere og fremtidssikre de fysiske ramme på Svendborg Sygehus, herunder omlægning til en-sengsstuer, visiteret medicinsk modtagefunktion, placering af fælles-ambulatorier og udvikling af perioperativ enhed.

Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger forslag til proces for udarbejdelse af forslag til ny generalplan. Udgiften til planarbejde, projektering m.v. finansieres af den afsatte prioriteringspulje, anlæg.

8.8 Investeringer i nyt apparatur

Aftalepartierne er enige om at videreføre regionens langsigtede strategi for investeringer i medicoteknik apparatur og it og fastholde et tilstrækkeligt højt geninvesteringsniveau, bl.a. i lyset af apparaturparkens samlede, aktuelle værdi på omkring 4 mia. kr.

Baggrunden er, at det er nødvendigt løbende at udskifte apparatur m.v. af hensyn til bl.a. kvaliteten i behandlingen og patientsikkerheden. Investeringsbehovet afspejler også, at visse typer udstyr har en relativt kort, teknologisk levetid. Samtidig bidrager investeringer til at optimere arbejdsgange m.v. og understøtter på den måde sygehusenes omkostningseffektivitet og realisering af teknologibidraget.

Hertil kommer behovet for investeringer i nyt apparatur/ny teknologi affødt af nye behandlingstilbud. Det gælder særligt på det onkologiske område samt i forhold til højt specialiserede områder.

Anlægs- og Innovationsudvalget fremlægger i foråret 2021 forslag til prioritering af de afsatte anlægsrammer til medicotekniske anskaffelser. I sammenhæng hermed indgår prioritering af nyt apparatur/ny teknologi til det onkologiske område samt andre, højt specialiserede områder finansieret af rådighedsbeløb, der frigøres som konsekvens af konsolideringstiltag i 2020.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

9. Regional Udvikling

Regionsrådet har i maj 2020 vedtaget en ny udviklingsstrategi – ”Fremtidens Syddanmark” – og tilhørende delstrategier, der understøtter opfyldelsen af FN’s verdensmål. Dermed er der sat en klar retning for arbejdet med regional udvikling i Syddanmark gennem en række ambitiøse mål inden for seks strategispor.

9.1 Implementering af den regionale udviklingsstrategi og delstrategier

I aftalen om budget 2020 er afsat en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere udviklingsstrategiens mål gennem relevante partnerskaber, fx med fokus på klima og grøn omstilling, stærke uddannelser, kultur, sundhedsinnovation mv.

Den konkrete udmøntning af rammen i 2021 sker ved, at Udvalget for regional udvikling, Udvalget for uddannelse og arbejdskraft, Anlægs- og innovationsudvalget samt Miljøudvalget forelægger initiativer for regionsrådet, der løbende udmønter rammen.

Inden for hvert af de seks strategispor vil status og udvikling blive fulgt i en samlet årlig publikation.

9.2 Generationsforureninger

Grindsted By og Kærgård Klitplantage

I aftalen om budget 2019 blev der afsat 10 mio. kr. over tre år til forureningerne i Grindsted efter det tidligere Grindstedværket. Desuden har staten bevilget 30 mio. kr. i 2019 og 20 mio. kr. i 2020 til indsatser over for forureningerne i Grindsted By og Kærgård Klitplantage. Sideløbende har regionen gennemført en registerbaseret sundhedsundersøgelse i Grindsted.

Regionsrådet har i juni 2020 vedtaget en udmøntning af de resterende midler til at igangsætte og videreføre en række indsatser. Der er lagt vægt på indsatser, der peger frem mod fuldskalaoprensninger af forureninger fra det tidligere Grindstedværket, der udgør en risiko for mennesker og miljø.

Himmark Strand

Region Syddanmark har i samarbejde med Sønderborg Kommune og Danfoss identificeret det bedst mulige oprensningsscenarie for Himmark Strand. Miljøministeren er orienteret om resultatet. Samarbejdet fortsætter og følges af regionsrådsformanden og formanden for Miljøudvalget i en politisk følgegruppe.

Næste skridt

Aftalepartierne noterer sig, at et bredt flertal i Folketinget i juni 2020 har pålagt regeringen ”hurtigst muligt” at finde nødvendig finansiering til oprydning af generationsforureninger med udgangspunkt i regionernes faglige prioritering. De tre syddanske generationsforureninger indgår i Danske Regioners plan for håndtering af forureningerne.

Aftalepartierne opfordrer Folketingets partier til at følge op på dette løfte hurtigst muligt.

9.3 Beskyttelse af overfladevand mod trusler fra jordforureninger

Aftalepartierne noterer sig, at regionen i 2021 og 2022 er tilført 5,5 mio. kr. årligt til at gennemføre undersøgelser af ca. 100 udpegede grunde i Syddanmark for at afdække behovet for indsatser mod trusler for overfladevand fra jordforureninger.

Opgaven vil indgå i den årlige arbejdsplan, der forelægges Miljøudvalget og regionsrådet.

9.4 Kollektiv trafik

Regionsrådet har i juni 2020 vedtaget ajourførte principper for den regionale kollektive trafik inden for en uændret økonomisk ramme. De ajourførte principper lægger ikke op til ændringer i det nuværende

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

regionale busnet, men tilstræber større klarhed i opgavefordelingen mellem region, trafikselvskab og kommuner vedr. den kollektive trafikbetjening.

Aftalepartierne ønsker fortsat at udbygge samarbejdet mellem regionens to trafikselvskaber, FynBus og Sydtrafik. Selvskaberne fremsendte i august 2019 en opdateret rapport med en analyse vedr. mulighederne for samdrift og samarbejde mellem selvskaberne. Rapporten blev fremlagt i Udvalget for Regional Udvikling i oktober 2019, hvor det blev besluttet at afholde årlige møder mellem udvalget og trafikselvskaberne, hvor trafikselvskaberne bl.a. orienterer om fremdriften i selvskabernes samarbejde om fælles drift samt nye samarbejdsområder. Det er fortsat Region Syddanmarks holdning, at der bør ske en egentlig fusion af trafikselvskaberne i regionerne.

Også den regionale kollektive trafik er økonomisk udfordret af Covid-19 situationen, med færre passagerer og passagerindtægter som følge. I 2020 kompenseres trafikselvskaberne direkte for COVID-19 relaterede nettomerudgifter, fx som følge af fald i passagerindtægterne, jf. økonomiaftalen for 2021. Der forventes også reducerede indtægter og øgede udgifter i den kollektive trafik i 2021, hvilket drøftes på nationalt plan.

Med henblik på at gøre kollektiv trafik mere attraktiv er det et mål for den kollektive trafik, at passagererne oplever sammenhængende rejseforløb på tværs af rejseformer, herunder private transportformer, fx cykeltrafik. For at følge udviklingen på området er aftalepartierne enige om at invitere trafikselvskaberne til årligt at give en status til Udvalget for regional udvikling vedr. trafikselvskabernes planer på området.

9.5 Uddannelsesområdet

Aftalepartierne er enige om at arbejdet med at sikre adgang til gode uddannelsesmuligheder skal fortsætte og har bl.a. noteret sig, at regeringen i løbet af efteråret 2020 ventes at indkalde til politiske drøftelser om en langsigtet løsning vedr. fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser.

Region Syddanmark ønsker, jf. delstrategien på uddannelsesområdet "Kompetencer til livet", at styrke de internationale kompetencer som fx sprog og kulturforståelse. Som nabo til Tyskland har Region Syddanmark en særlig interesse i at styrke syddanskernes tyskkundskaber. Aftalepartierne er enige om at fortsætte det hidtidige arbejde på området og ønsker, at administrationen søger at samle relevante uddannelsesaktører for at udvikle nye sprogindsatser, der vil kunne ansøge om midler i uddannelsespuljen.

9.6 Kultur

Middelfart Museum er i 2019 bevilget 0,5 mio. kr. i støtte til planerne for museet MIND og formidlingsoplevelsen MINDWALK, der sætter fokus på psykiatrien og dens historie.

Aftalepartierne er enige om at reservere yderligere 0,5 mio. kr. fra kulturpuljen i 2021 til indholds- og oplevelsesaktiviteter i MINDWALK.

Region Syddanmark har bidraget med knap 6 mio. kr. i tilskud fra kulturpuljen til fejring af Genforeningen 2020. På grund af Covid-19 situationen er langt hovedparten af disse aktiviteter udsat til 2021. Parterne er enige om at fastholde fokus på fejringen af Genforeningen i 2021, herunder at projekter og aktiviteter gennemføres som aftalt i lyset af den nye situation, og at Region Syddanmarks bidrag synliggøres.

9.7 En ny, landsdækkende sundhedsklynge

Region Syddanmark har gennem mange år investeret i udvikling af velfærdsteknologiske løsninger i samarbejde med Welfare Tech. Regionsrådet har i maj 2020 afsat 3 mio. kr. til samarbejde med en ny, landsdækkende klynge for life science og velfærdsteknologi, såfremt der bygges videre på de syddanske styrker, og at sundhedsklyngen opnår finansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Aftalepartierne er enige om at drøfte den fremadrettede finansiering under de angivne forudsætninger, når den nye, landsdækkende sundhedsklynge er etableret. Evt. finansiering sker indenfor eksisterende rammer.

9.8 Internationalt samarbejde

Region Syddanmark har i juni 2020 gennemført et eftersyn af regionens internationale samarbejde, og der arbejdes videre med de truffne beslutninger indenfor rammerne af regionens udviklingsstrategi

Som opfølgning på serviceeftersynet af det internationale samarbejde er det besluttet, at Region Syddanmark viderefører samarbejdet med og finansieringen af Det Syddanske EU-kontor i 2021. Der er godkendt en resultatkontrakt for perioden juli 2019 til udgangen af 2021, som beskriver omstillingen af kontorets arbejde efter erhvervsfremmereformen, så det understøtter den nye regionale udviklingsstrategi. Aftalepartierne er enige om, at kontoret fremadrettet i særlig grad skal understøtte regionens klimaindsats. Det skal i denne sammenhæng undersøges, hvordan Region Syddanmark kan deltage i EU's kommende netværk for europæiske regioner om klima og samfundsforandringer med mulighed for at indgå i dybdegående demonstrationsprojekter.

Aftalepartierne er desuden enige om, at omfanget af Region Syddanmarks fremadrettede engagement og finansiering af Det Syddanske EU-kontor efter 2021 afklares inden sommeren 2021, bl.a. på baggrund af erfaringerne med omstillingen af kontorets arbejde.

Det igangværende Interreg 5A udløber ultimo 2020 og forventes videreført i et nyt Interreg 6A-program, der starter i 2021. Region Syddanmark ønsker, at Interreg 6A skal bygge videre på de bedste erfaringer fra Interreg 5A kombineret med en række optimeringsforslag, som er aftalt mellem de danske og tyske parter.

Når den finansielle volumen af Interreg 6A – og dermed også den nødvendige medfinansiering – ligger fast, bidrager Region Syddanmark til med-finansieringen af det nye program på lige vilkår med de øvrige parter. Aftalepartierne er enige om, at der i perioden 2021-2027 afsættes en årlig ramme på max. 1,140 mio. kr. svarende til Region Syddanmarks medfinansieringsandel i indeværende Interreg 5A-periode.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

---

10. Det sociale område

10.1 Uændrede takster

I den kommende styringsaftale for 2021-2022 lægges op til at sætte særligt fokus på håndtering af det udgiftspres på det specialiserede socialområde, som kommunerne oplever, bl.a. gennem etablering af samarbejde om anvendelse af metoder, der kan holde udgifterne nede, men fortsat sikre, at borgerne tilbydes den nødvendige støtte.

Fra 2009 til 2020 er taksterne på regionens tilbud samlet set er reduceret med ca. 10 pct. I det lys er der derfor enighed om, at taksterne for 2021 ikke reduceres, men fastholdes uændrede (i gennemsnit).

10.2 Introduktion af nye medarbejdere

Også på socialområdet er god introduktion af nye medarbejdere vigtig. Mulighederne for at opprioritere introduktionen inden for gældende takstforudsætninger undersøges.

Psykiatri- og Socialudvalget afsøger mulighederne.

10.3 Egely

Egely er Region Syddanmarks sikrede tilbud til børn og unge med 14 sikrede og 5 særligt sikrede pladser.

I 2021 afsøges mulighederne for evt. at etablere et mindre antal pladser, målrettet børn og unge, der for nuværende anbringes på en sikret institution, men hvor der ikke er et længerevarende behov for de indgribende rammer, der er på sådanne tilbud. Det kunne fx være delvis lukkede pladser i tilknytning til Egely, målrettet sårbare og psykisk udfordrede børn og unge. En forudsætning for et evt. tilbud til denne målgruppe er, at der er tilstrækkelig efterspørgsel efter sådanne pladser fra kommunerne. Herudover skal etableringen af pladserne godkendes af såvel de 22 syddanske kommuner og Socialtilsynet Syd.

Psykiatri- og Socialudvalget afsøger mulighederne.

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

Vejle, den 15. september 2020:

Stephanie Lose, Venstre, regionsrådsformand

Poul-Erik Svendsen, Socialdemokratiet

Villy Søvnal, Socialistisk Folkeparti

Søren Rasmussen, Dansk Folkeparti

Morten Weiss-Pedersen, Det Konservative Folkeparti

Morten Brixtofte Petersen, Det Radikale Venstre

Marianne Mørk Mathiesen, Liberal Alliance

Aftale om budget 2021 for Region Syddanmark

11. Økonomisk oversigt

Sundhed

Afsnit	Emne	2021	2022	2023	2024	Engangs 2020
Indarbejdet i forslag til budget 2021-2024, jf. sidepapir til 2. behandlingen						
	Demografisk betinget udgiftsvækst	323,0	323,0	323,0	323,0	
	Udgiftsvækst på andre områder	51,0	75,0	95,0	113,0	
	Lov- og cirkulæreprogram, Finanslov 2020 m.v.	237,0	237,0	237,0	268,0	
	Besparelser og effektiviseringer	-97,0	-97,0	-97,0	-97,0	
	I alt	514,0	538,0	558,0	607,0	
Prioriteret i aftalen om budget 2021						
1	Hørebokse					1,0
3.1	Adm. besparelser, Regionshus og sygehuse	-4,4	-4,4	-4,4	-4,4	
4.2	Opbygning af klimakompetencer	0,8	0,8	0,8	0,8	
5.1.1	Styrket indsats ift. senfølger efter kræft	4,5	4,5	4,5	4,5	
5.1.3	Styrket palliativ indsats	8,0	10,0	10,0	10,0	0,5
5.1.4	Personlig medicin	3,5	3,5	3,5	3,5	
5.1.5	Flere opgaver og styrket kapacitet i speciallægepraksis	5,2	5,2	5,2	5,2	
5.1.6	Center for funktionelle lidelser	1,0	1,0	1,0	1,0	
5.1.7	Demens - Kompetenceudvikling					4,0
5.1.9	Lægeuddannelsen i Esbjerg					2,5
6.4	Styrket rekruttering til visse lægelige specialer	1,0	1,0	1,0	1,0	
6.5	God introduktion til nyuddannede	5,4	5,4	5,4	5,4	
	I alt	25,0	27,0	27,0	27,0	8,0